

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University
Pillar of the Kingdom

4th Engagement Thailand

อธิปไตยทางอาหารกับการจัดการทรัพยากรของ
ชุมชน กรณีการจัดการที่ดิน และป่าของชุมชนใน

อ.บัว และ อ.น่าน้อย จ.น่าน

SAYAMOL CHAROENRATANA
CUSRI

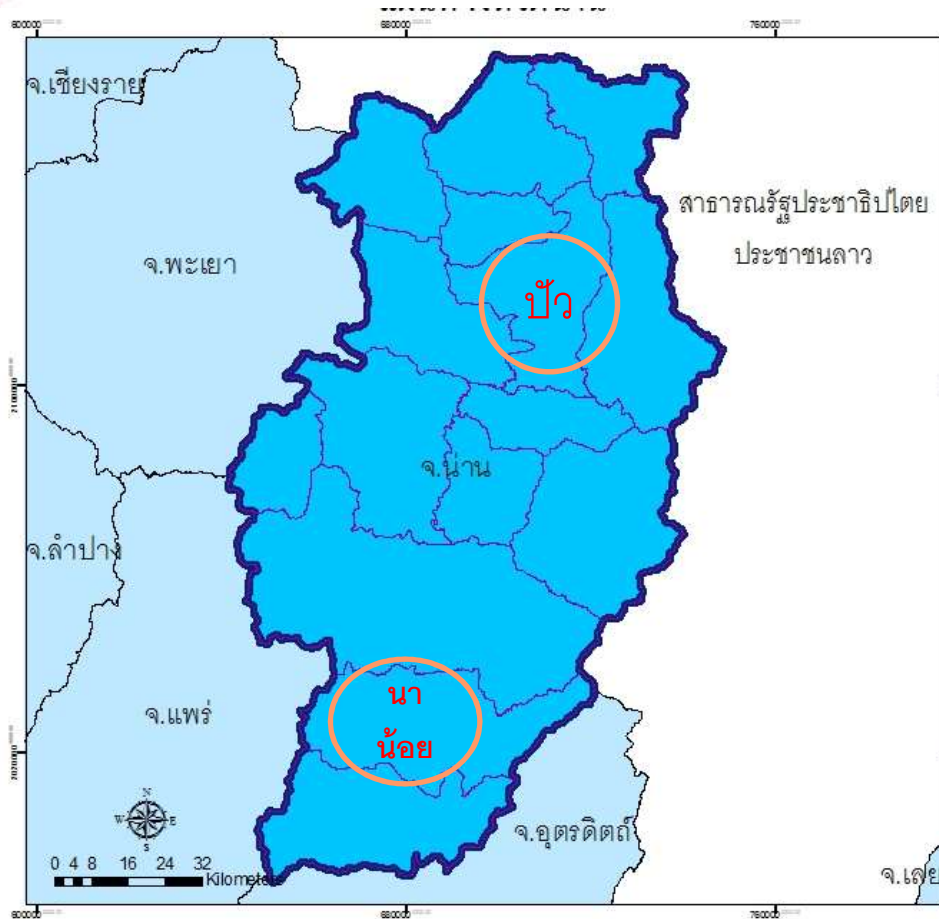
วัตถุประสงค์

- เพื่อเข้าใจการสร้างอธิปไตยทางอาหารของชุมชนภายใต้การจัดการทรัพยากรของชุมชน และการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
- เพื่อให้เกิดการพัฒนาแนวทางการจัดการทรัพยากรชุมชนอย่างมีส่วนร่วม และสามารถสร้างต้นแบบแผนที่การทำงานได้
- เพื่อเกิดการเรียนรู้ของชุมชนในการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบโดยเน้นเรื่องการจัดการทรัพยากรของชุมชน

ระเบียบวิธี

- คุณภาพและปริมาณ
  - คุณภาพ- สัมภาษณ์ สันทนาการกลุ่ม
  - ปริมาณ ตำบลละ **200** ตัวอย่าง @ **2** ตำบล

คำอธิบายสัญลักษณ์

- ขอบเขตอำเภอ
- ขอบเขตและพื้นที่จังหวัดน่าน
- ขอบเขตจังหวัดและพื้นที่ประเทศไทย

Study Area

Key finding:

อธิปไตยทางอาหาร

- โอกาสของการเลือกที่จะผลิต/แจกจ่าย/บริโภค โดย
ครัวเรือน
- ขึ้นกับ ศักยภาพของครัวเรือน
  - ปัจจัยของเกษตรกร : ที่ดิน/ ทุนอื่น ๆ/ ความรู้
  - ปัจจัยทางเศรษฐกิจ
  - ปัจจัยทางภูมิศาสตร์
  - ปัจจัยเชิงนโยบาย

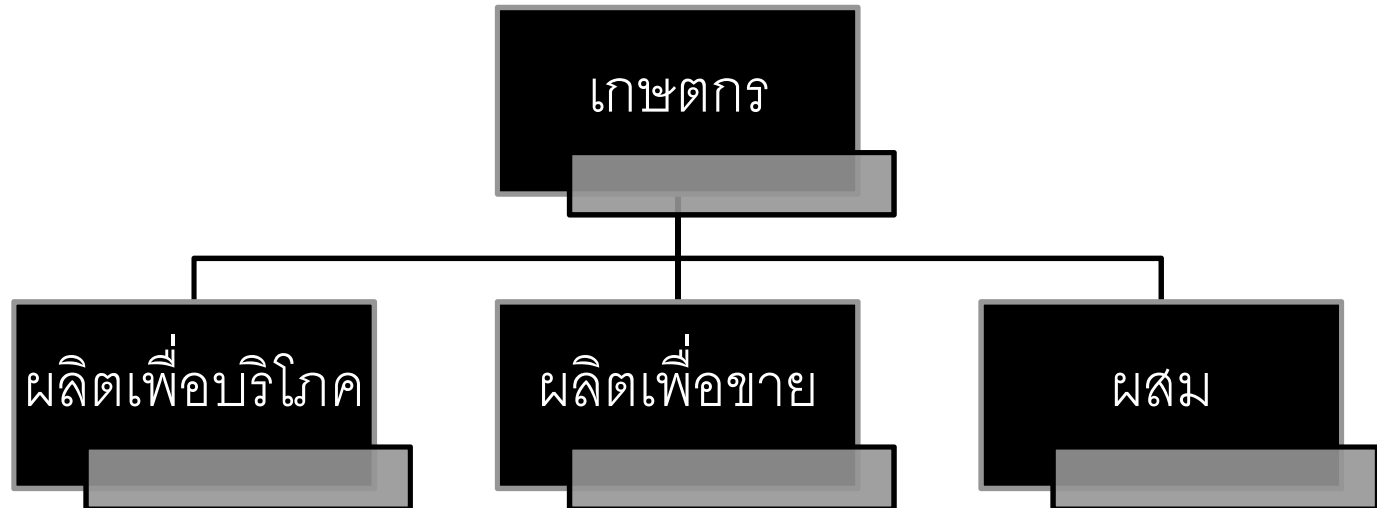
ทางเลือกของเกษตรกร

- ระบบอาหาร

ปัจจัยของเกษตรกร

- ลักษณะการผลิตและบริโภค

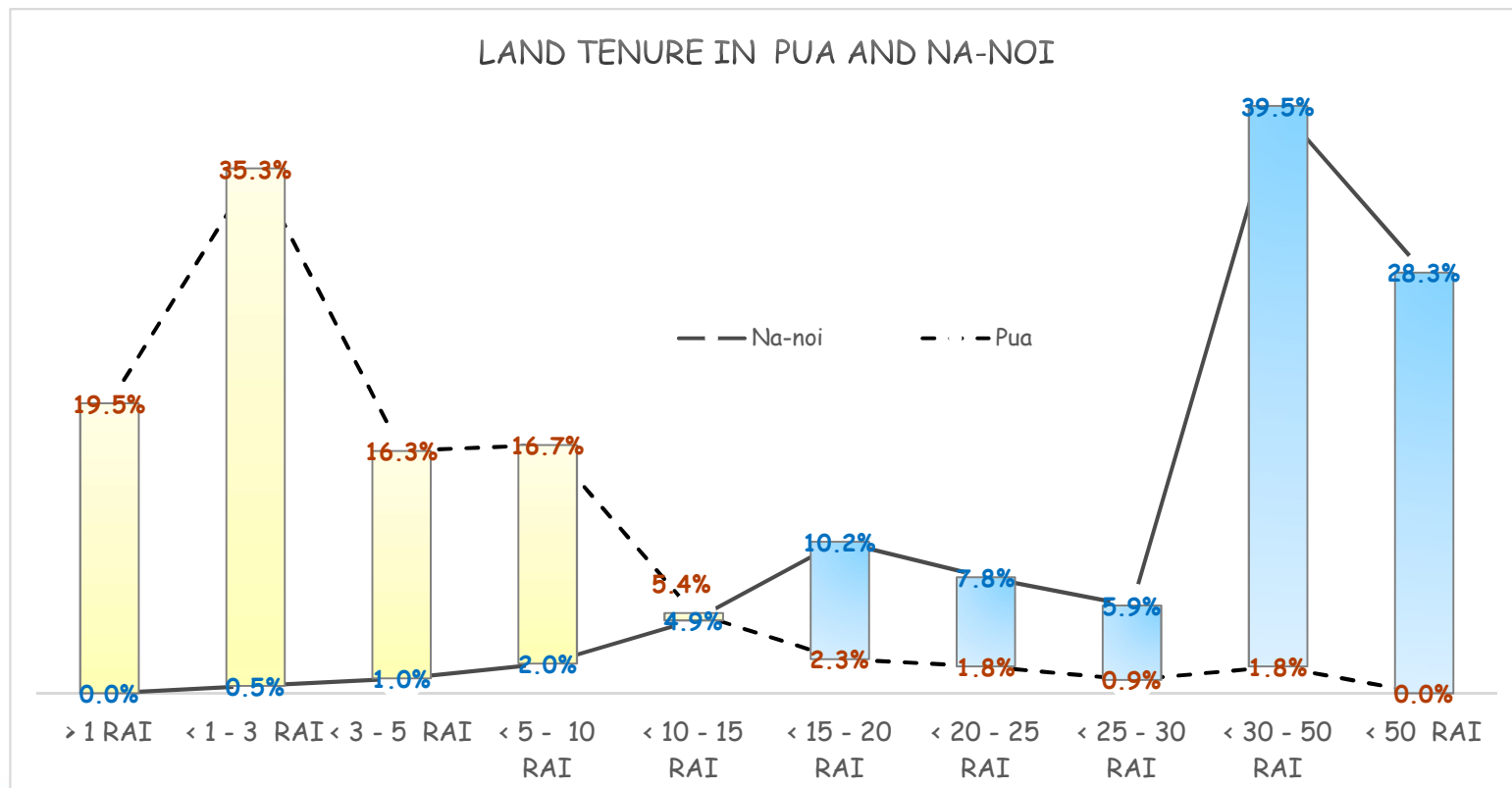

ปัจจัยของเกษตรกร

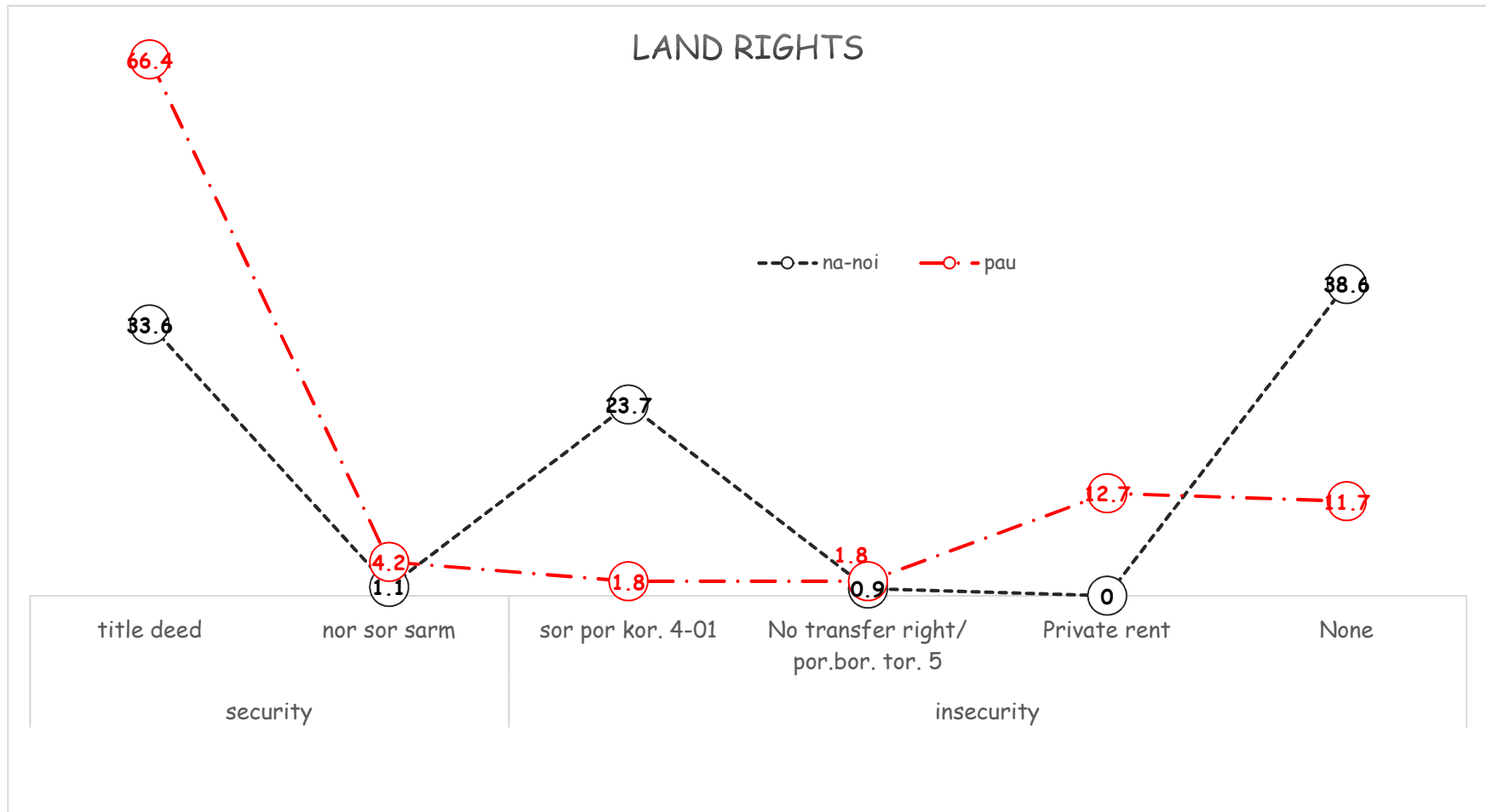
- การเข้าถึงที่ดิน

ร้อยละของจำนวนการถือครองที่ดินในพื้นที่ ปัวและนาน้อย

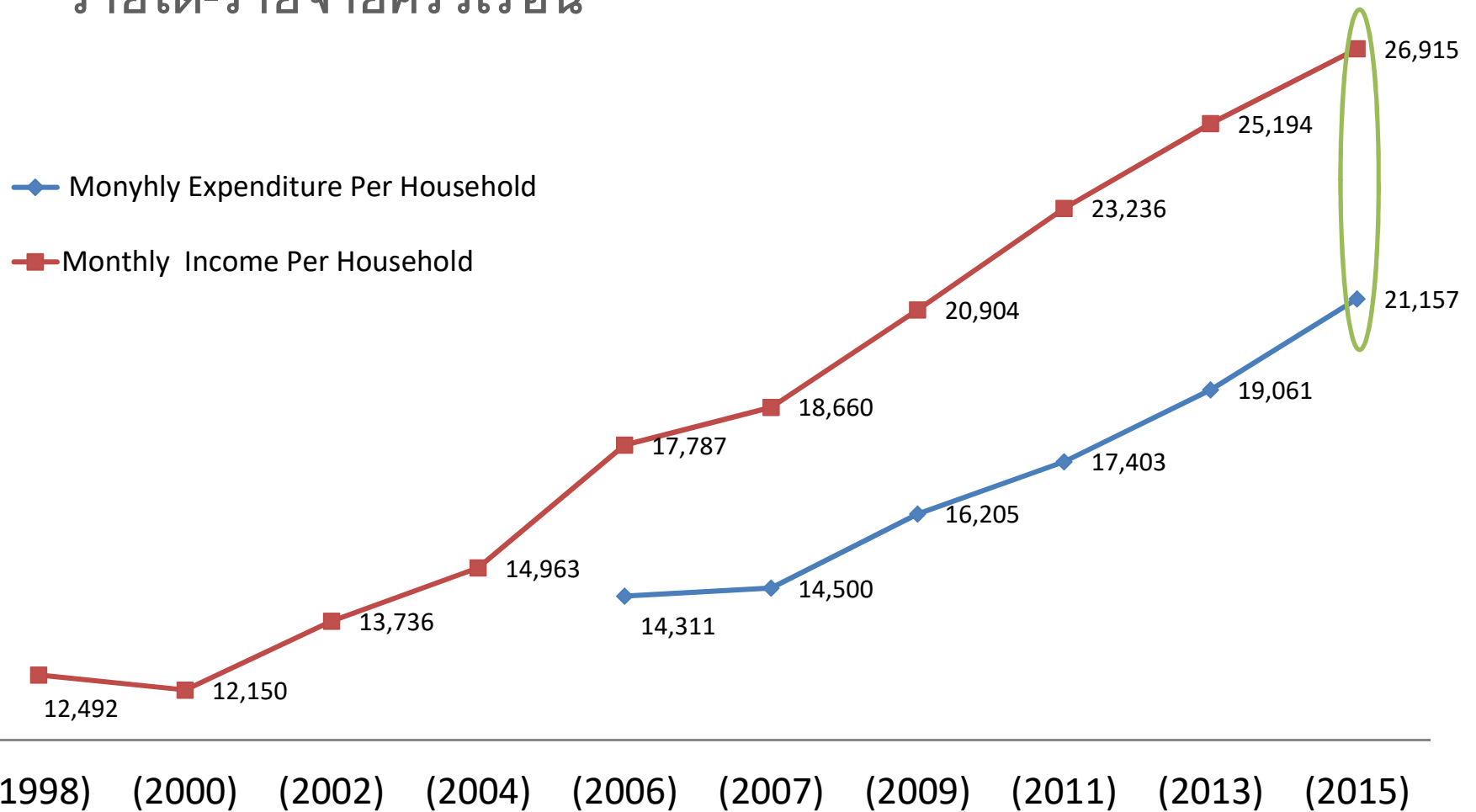
ปัจจัยของเกษตรกร

- การใช้ที่ดิน-สิทธิ

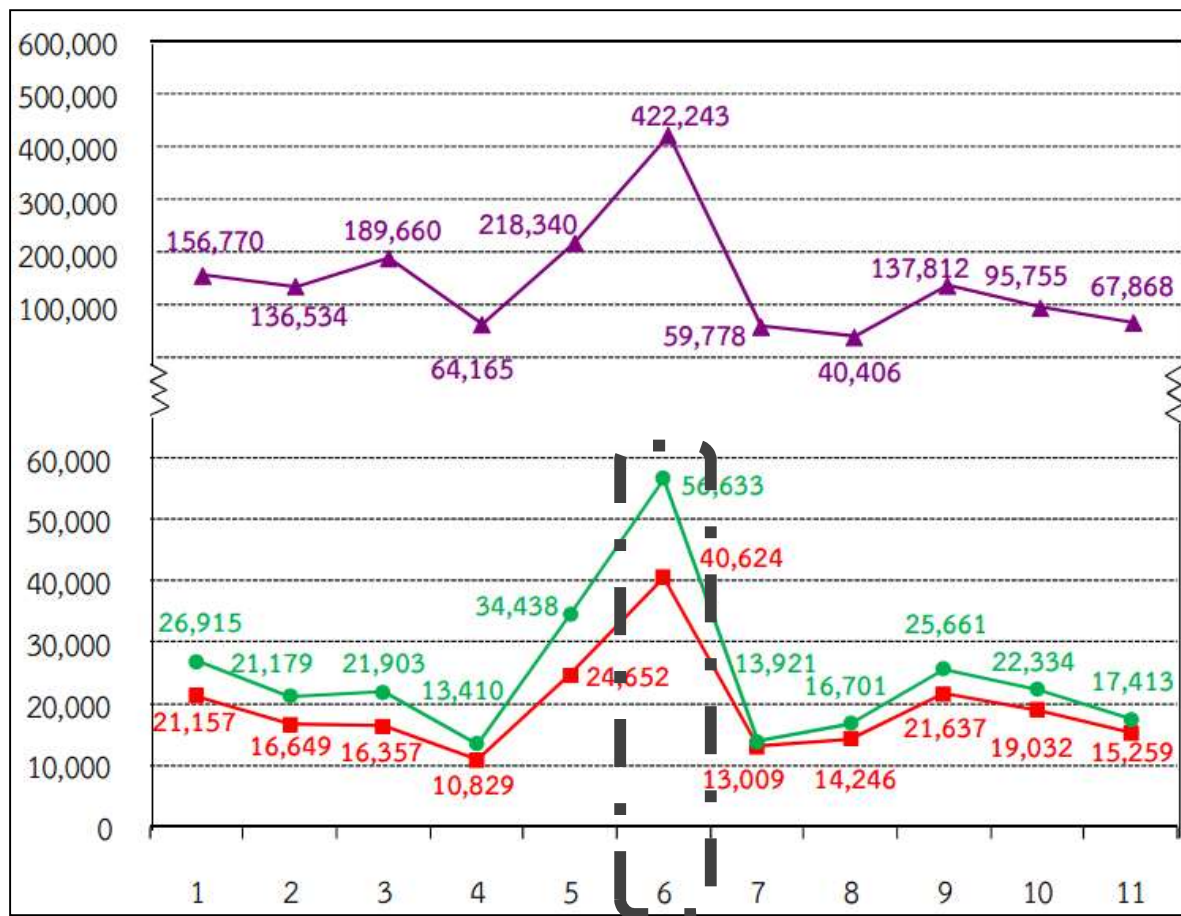
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

- รายได้-รายจ่ายครัวเรือน

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ภาระหนี้สิน-การออมครัวเรือน

- ◆ Debt
- Income
- Expenditure

- 1 hold kingdom
- 2 agriculture with land
- 3 Land holder
- 4 fishery / other not farmer
- 5 business owner
- 6 skill labor/ professional
- 7 labor in agriculture
- 8 labor in logistic
- 9 sell/ servicer
- 10 labor in mining/ construction
- 11 labor not in economic sector

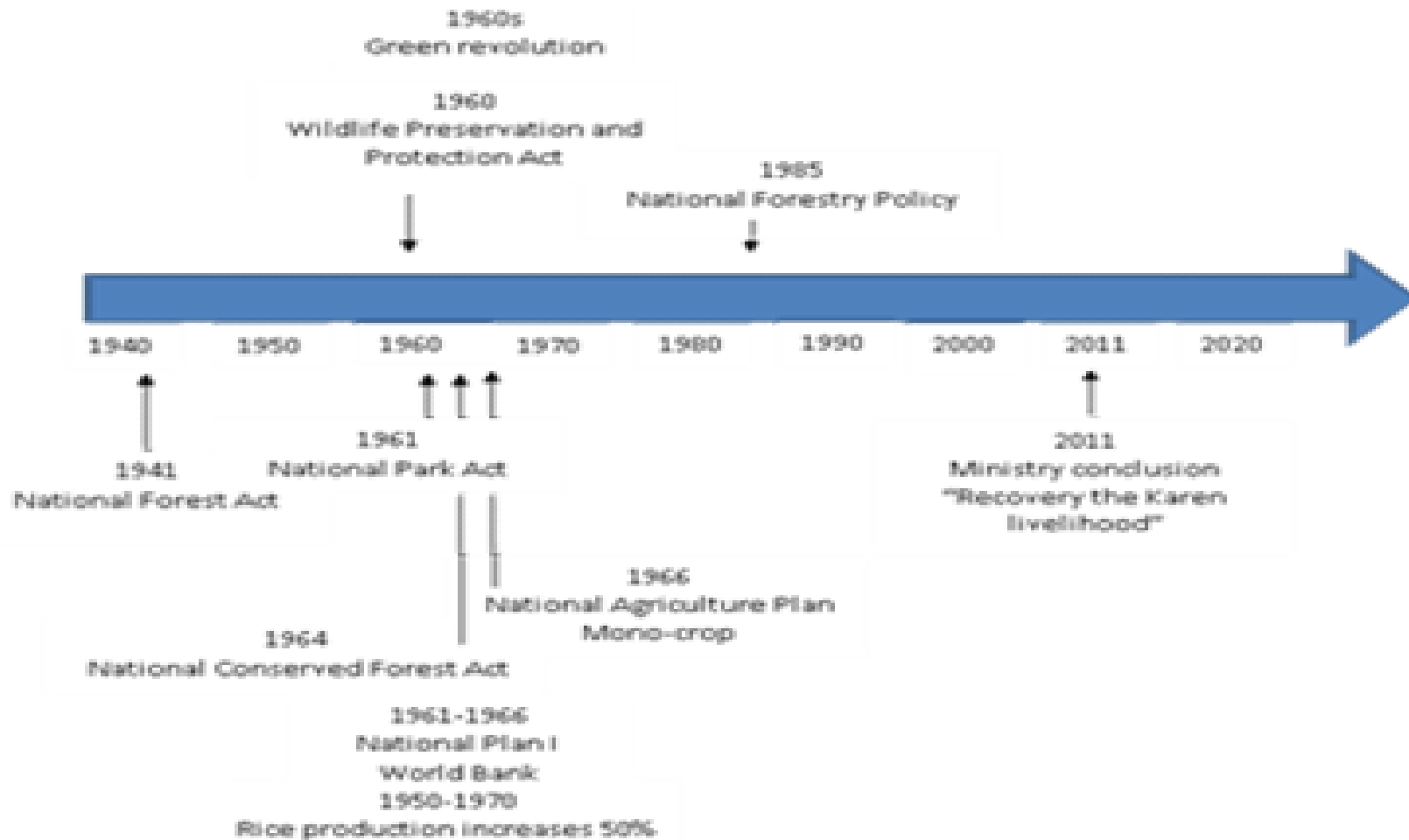
ปัจจัยทางภูมิศาสตร์

- ภูมิศาสตร์
- คุณลักษณะของที่ดิน

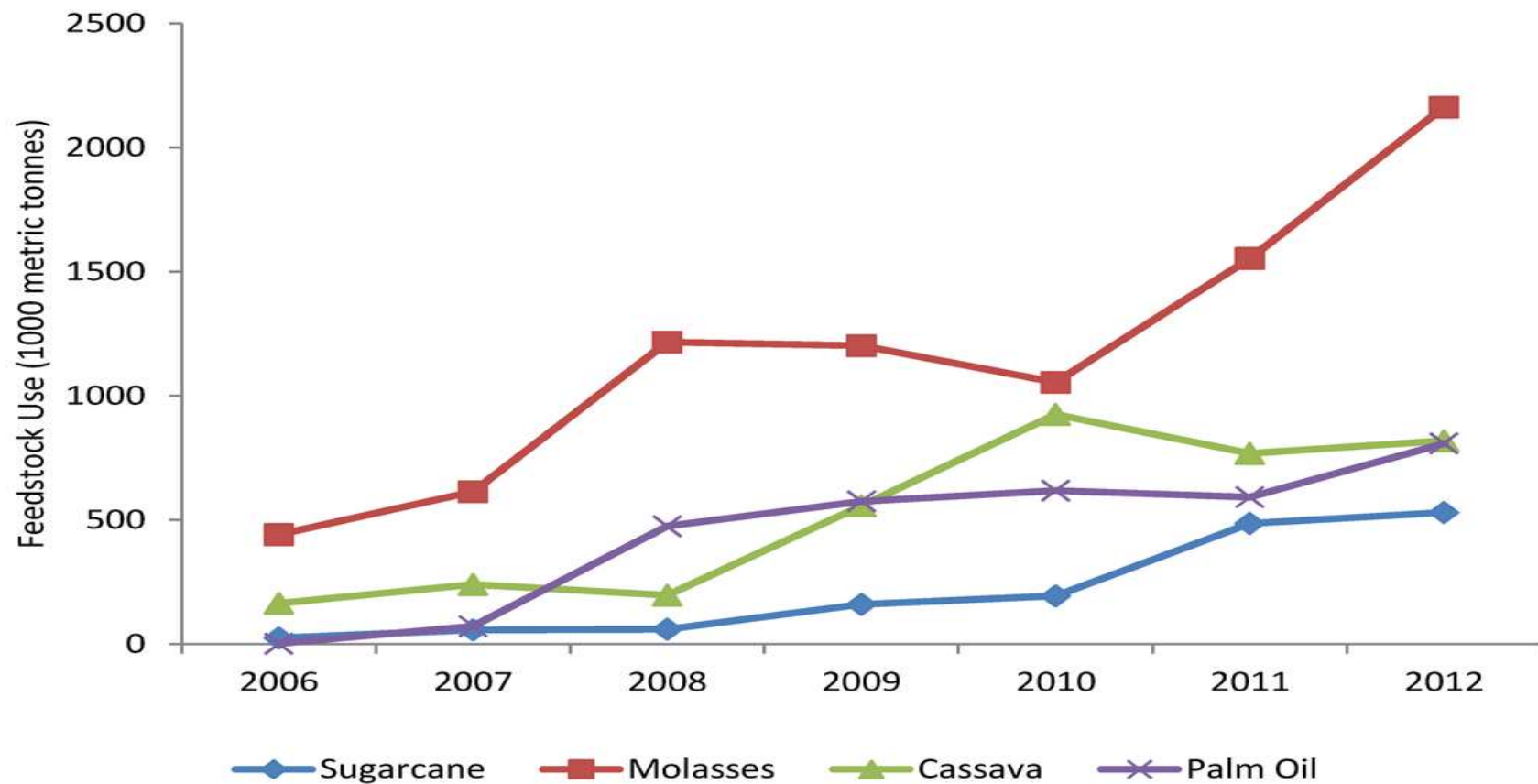
ปัจจัยทางนโยบาย

- นโยบายการเกษตรระดับประเทศ

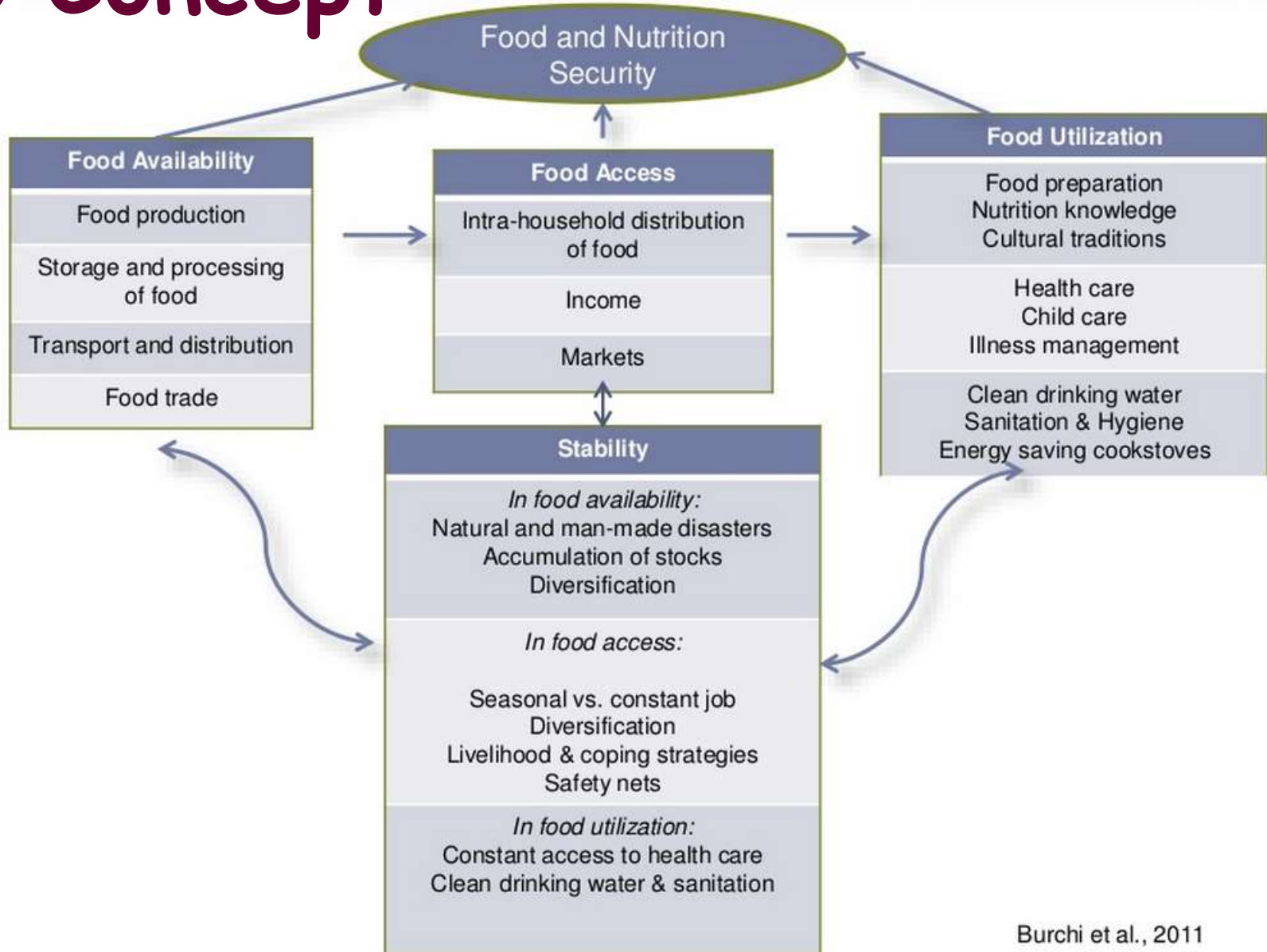
ปัจจัยทางนโยบาย

- แนวโน้มระดับโลก

Note: The data for 2012 is an estimate [14].

FS Concept

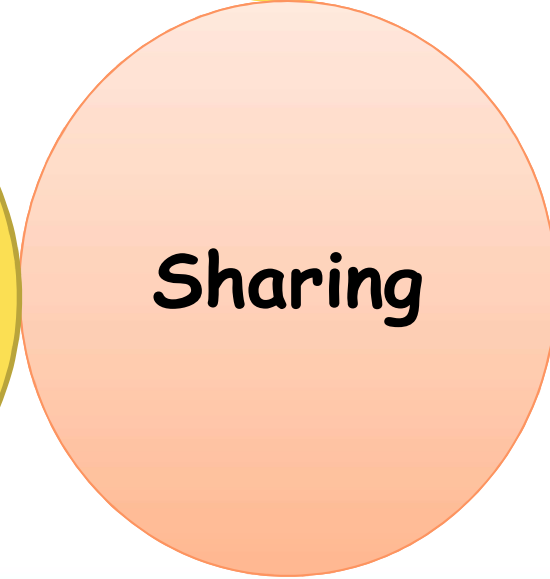

SF in 4 channels of

Access:

Availability:

Utilization:

planting
& agriculture
& livestock

- Farming is a tradition for people to produce food, rice, wheat, potato, vegetable, spice and meat

hunting
&
gartering

• Products from forest/
Community forest

Sharing

- Based on the relationship between villagers
- Social capital in community

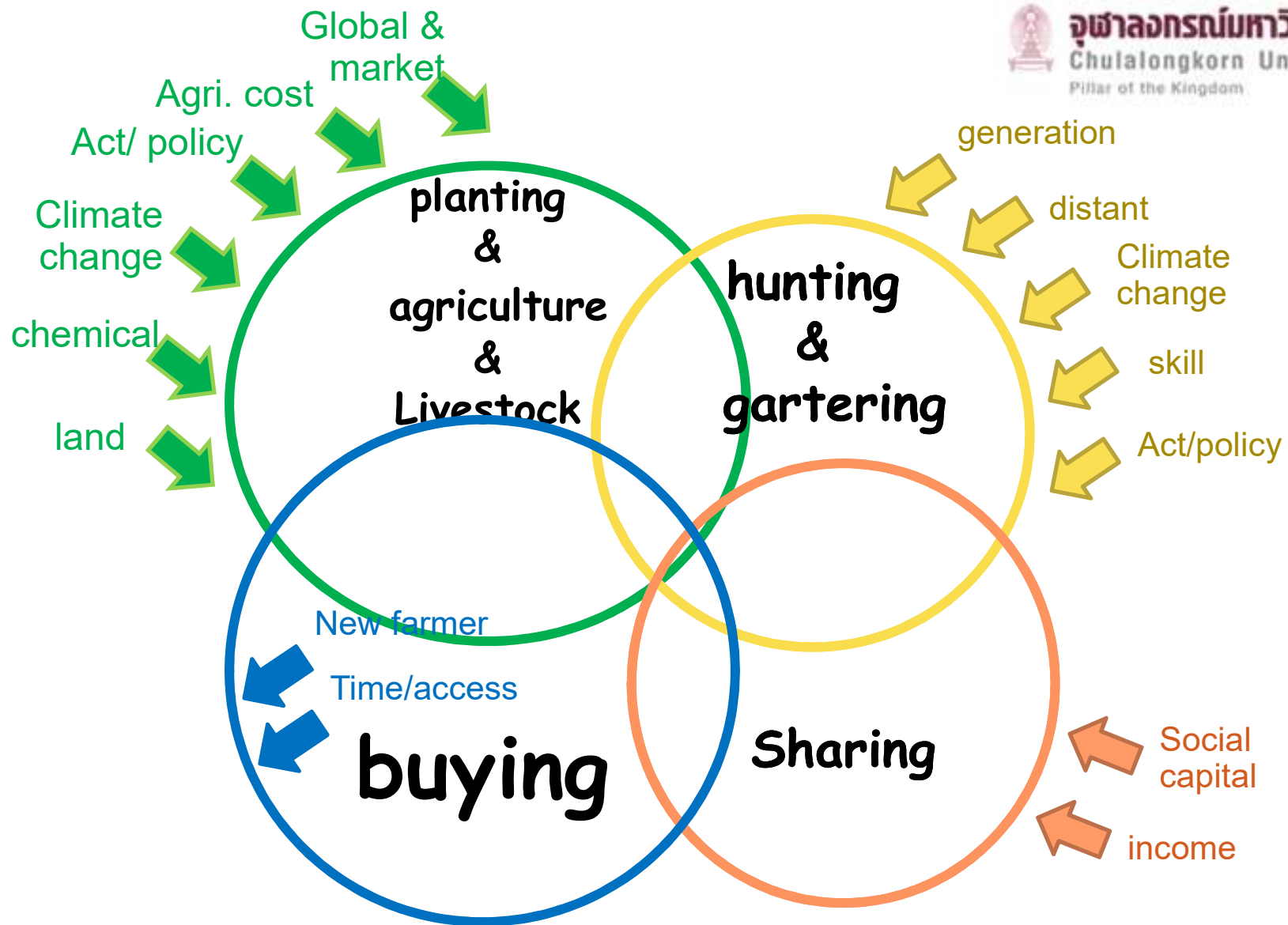

buying

- Market system, in community, town

Key messages

- อธิปไตยทางอาหารเป็นเรื่องท้าทายในสังคมโลก
- ศักยภาพในการต่อรองของเกษตรกรที่จะเลือกปลูกพืชในที่ดินของตนได้
- ความมั่นคงทางอาหารยังจำเป็นแต่การสร้างความมั่นคงมีความหลากหลาย
- ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางสภามุมิตศาสตร์ เป็นประเด็นหลักของการสร้างอธิปไตยทางอาหารให้กับชุมชนเกษตร

Key messages

- การผลิตเพื่อการบริโภคหรือผลิตเพื่อขายก่อให้เกิดความมั่นคงทางอาหารได้
- ต้องเพิ่มผลผลิต หรือสร้างราคาให้มากขึ้น
- สร้างการยอมรับในการดูแล/สร้างสิทธิทางที่ดินที่หลากหลายและการเข้าถึง

“Right to design their farm”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

Thank you

